

DE VIAXE POLO TEMPO EN TREN

ANEXOS DE DESCRICIÓN DO
TRABALLO E DAS
ACTIVIDADES

I.E.S. PINO MANSO. O PORRIÑO

D E V I A X E P O L O T E M P O E N T R E N

I N D I C E

1. UN FERROCARRIL NO VAL DA LOURIÑA: A LIÑA OURENSE-VIGO (1881).

Un tardío e beneficioso efecto.8.

- 1.1. Presentación. **9**
- 1.2. Introducción. **10**
- 1.3. A liña Ourense-Vigo no contexto das primeiras construcións ferroviarias. **12**
- 1.4. O contexto da construción de ferrocarrís en Galicia. **16**
- 1.5. A liña do ferrocarril Ourense – Vigo. **19**
 - 1.5.1. O estado das comunicacións e a demanda do ferrocarril. **20**
 - 1.5.2. A liña Ourense – Vigo. **23**
 - 1.5.3. Ramal de enlace de Guillarei á fronteira portuguesa. **41**
 - 1.5.4. Ramal de enlace de Redondela a Pontevedra. **44**
- 1.6. Un ferrocarril de vía estreita: O tranvía do Porriño a Vigo. **45**
- 1.7. A vila do Porriño e o ferrocarril: desenvolvemento urbano e económico. **51**
- 1.8. Bibliografía. **65**
- 1.9. Liña do ferrocarril Ourense – Vigo. Textos. **67**

2. A LIÑA OURENSE – VIGO. O MEDIO XEOGRÁFICO. 73

- 2.1. Introducción. **74**
- 2.2. Relevo. **77**
- 2.3. Climatoloxía. **79**
 - 2.3.1. As temperaturas. **80**
 - 2.3.2. As precipitacións. **80**
 - 2.3.3. Tipos de tempo. **81**
 - 2.3.4. Vexetación. **83**

- 2.4. Hidrografía. **85**
- 2.5. Trazos humanos. **87**
- 2.6. Trazos económicos. **89**

3. CINE E FERROCARRIL.. 96

- 3.1. Introducción. **97**
- 3.2. Os primeiros pasos do cine na bisbarra do Porriño. **98**
 - 3.2.1. A chegada do cinematógrafo á cidade de Vigo. **99**
 - 3.2. 2. Os cinematógrafos de barracón na cidade de Vigo. **100**
 - 3.2. 3. As primeiras salas de cine permanentes na cidade de Vigo. **110**
- 3.3. Os inicios do cine no Porriño. **116**
- 3.4. O ferrocarril no cine. **121**
 - 3.4.1. Introducción. **121**
 - 3.4.2. O tren protagonista no cine. **122**
- 3.5. Bibliografía. **166**

4. FERROCARRIL E PAIXASE. UN PERCORRIDO POLAS NOSAS VÍAS. 168

- 4.1. Introducción. **169**
- 4.2. O noso percorrido. **176**
- 4.3. Primeira etapa: do Porriño a Guillarei. **179**
- 4.4. Segunda Etapa: de Guillarei a Caldelas de Tui. **182**
- 4.5. Terceira etapa: de Caldelas a Salvaterra de Miño. **187**
- 4.6. Cuarta etapa: de Salvaterra (Monçao) a Valença do Minho. **190**
- 4.7. Quinta etapa: de Valença a Guillarei. **193**
- 4.8 Vantaxes mediambientais do ferrocarril. **198**

5. ARTE E FERROCARRIL.. 201

- 5.1. Pintura e ferrocarril. **202**
- 5.2 Arquitectura e ferrocarril. **218**

6. NA PROCURA DE EXPERIENCIA: UNA PRIMEIRA MAQUETA. 234

7. A MAQUETA DEFINITIVA. 238

8. FERROCARRIL E REVOLUCIÓN INDUSTRIAL: EXPOSICIÓN. 251

- 8.1.Introducción. **252**
- 8.2. Exposición. **254**
 - Revolución Industrial; Revolución agrícola, dos transportes, e demográfica; aparición das fábricas, condicións de traballo, siderurxia...

- A expansión das cidades: os ensanches. A expansión urbana de Vigo e do Porriño.
- Segunda Revolución Industrial: Innovacións técnicas.
- A chegada das innovacións técnicas ó Porriño e á cidade de Vigo.
- A historia dun ferrocarril: A liña Ourense Vigo (1861-1881)

8.3. Actividades alumnos/as. **323**

8.4. imaxes exposición. **325**

9. O FERROCARRIL NA LITERATURA. 327

9.1. Introducción. **328**

9.2. O ferrocarril na literatura. **328**

9.3. Textos periodísticos. **329**

9.4. Textos literarios. **334**

10. VISITAS DIDÁCTICAS. 349

10.1 Ferrocarril e desenvolvemento urbano: visita á vila do Porriño. **350**

10.1.1. Introducción: xustificación. **350**

10.1.2. Obxectivos. **352**

10.1.3. Sesión preparatoria. **352**

10.1.4. Percorrido. **353**

10.1.5. Contidos. **353**

10.1.6. Cuestionario – observación. **355**

10.1.7. Actividades complementarias. **356**

10.1.8. Imaxes da visita. **357**

10.2. Ferrocarril e desenvolvemento urbano: visita a zona histórica e ensanche da cidade de Vigo. **359**

10.2.1. Introducción: xustificación da visita. **359**

10.2.2. Obxectivos. **361**

10.2.3. Sesión preparatoria. **362**

10.2.4. Percorrido. **362**

10.2.5. Contidos. **362**

10.2.6. Cuestionario observación. **365**

10.2.7. Actividades complementarias. **367**

10.2.8. Imaxes da visita. **367**

10. 3. Visita á estación de Redondela. Restauración dun vagón: de vagón de mercadorías a aula didáctica. **370**

10.3.1. Datos de interese. **370**

10.4. Conservación do patrimonio: visita ó Museo do ferrocarril de Monforte. **374**

10.4.1. Introducción: Xustificación da visita. **374**

10.4.2. Obxectivos. **374**

10.4.3. Sesión preparatoria. **374**

- 10.4.4. Percorrido. **375**
- 10.4.5. Contidos. **375**
- 10.4.6. Actividades posteriores. **375**
- 10.4.7. Guía da visita. **376**
- 10.4.8. Imaxes da visita. **380**

10.5. Paisaxe e ferrocarril: Percorrido polo antigo trazado da vía férrea Valença do Miño – Monçao (Portugal). **384**

- 10.5.1. Introdución: xustificación. **384**
- 10.5.3. Obxectivos. **384**
- 10.5.3. Sesión preparatoria. **385**
- 10.5.4. Percorrido. **385**
- 10.5.5. Contidos. **385**
- 10.5.6. Actividades complementarias. **386**
- 10.5.7. Imaxes da vista. **386**

11. OUTRAS ACTIVIDADES. 389

- 11.1. Construcción de dioramas. **390**
- 11.2. Fabricación e deseño de locomotoras de materiais de reciclaxe. **396**
 - 11.2.1. Imaxes da actividade. **397**
- 11.3. Colaboración na Semana de Actividades do IES “Pino Manso”: De viaxe polo tempo en tren. **399**
 - 11.3.1. Introdución. **399**
 - 11.3.2. Visita a París. **400**
 - 11.3.3. Concurso fotográfico. **402**
 - 11.3.4. Por terra mar e aire”: cálculo cinemático. **406**
 - 11.3.5. Outras propostas levadas a cabo polo instituto na “Semana de Actividades”. **408**
 - 11.3.6. Xornada de portas abertas. **409**

12. UNIDADE DIDÁCTICA. 414

- 12.1. Características do grupo. **417**
- 12.2. Obxectivos xerais da unidade. **418**
- 12. 3. Conexión co currículo. **419**
- 12.4. Contidos da unidade. **421**
- 12. 6. Conceptos clave. **422**
- 12.7. Procedementos. **422**
- 12.8. Actitudes. **424**
- 12.9. Obxectivos didácticos. **425**
- 12.10. Coñecementos necesarios previos do tema. **427**
- 12.11. Actividades de motivación. **427**

- 12.12. Actividades de ensinanza/aprendizaxe. **428**
- 12.13. Tempo. **429**
- 12.14. Grupos. **431**
- 12.15. Espacios. **431**
- 12.16. Materiais. **433**
- 12.17. Proceso. **435**
- 12.18. Avaliación do alumno/a. **436**
- 12.19. Avaliación inicial. **437**
- 12.20. Informe da avaliación sumativa. **445**
- 12.21. Avaliación da unidade didáctica. **449**
- 12.22. Valoración do grupo. **450**
- 12.23. Conclusión. **453**.

13. A EXPERIENCIA NOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN. 455